

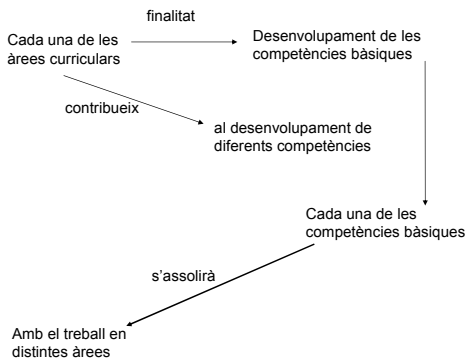
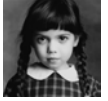
COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Edumèdia
Montserrat Vert
Dolors Font
Eulàlia Dòria
Febrer 2008

Competències bàsiques

PER QUÈ?

- Integrar els diferents aprenentatges impulsant la transversalitat dels coneixements.
- L'alumnat integri els seus aprenentatges:
  - Relacioni els diferents tipus de continguts
  - Els utilitzi de manera efectiva en diferents situacions i contextos.
- Permetre al professorat:
  - identificar continguts i criteris d'avaluació bàsics per a tot l'alumnat i
  - prendre decisions relatives al procés d'ensenyament i aprenentatge

Competències transversals

- Les competències comunicatives
  1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual
  2. Competències artística i cultural
- Les competències metodològiques
  3. Tractament de la informació i competència digital.
  4. Competència matemàtica
  5. Competència d'aprendre a aprendre.
- Les competències personals
  6. Competència d'autonomia i iniciativa personal

Competències específiques centrades en convidaure i habitar el món

7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

8. Competència social i ciutadana

Les competències comunicatives

- Suposa saber interaccionar
  - Oralment,
  - per escrit i
  - amb l'ús dels llenguatges audiovisuals
- Aprendre a comunicar
  - és saber utilitzar diferents llenguatges i tecnologies de la informació i la comunicació.
- Aquestes tecnologies condicionen la comunicació
  - i modifiquen la manera de veure el món i de relacionar-se.

1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

• El seu desenvolupament és responsabilitat de totes les àrees i matèries del currículum.

• Competència oral:

- interacció –escolta i producció-,
- mediació –gran grup i grups reduïts-.

• ser progressivament competent en l'expressió i comprensió dels missatges orals que s'intercanvien amb

- utilització activa i efectiva de
  - codis i habilitats verbals i no verbals i
  - de les regles pròpies de l'intercanvi comunicatiu
- en diferents situacions

• La varietat de textos:

Que contenen: anècdota, testimoniatge...	Que descriuen: informe d'observacions, fulletó informatiu...	Que organitzen informació o idees: esquema, mapa conceptual
Que diuen com fer: dossier de sortida de camp, recepta...	Que impliquen interaccions verbals: entrevista, còmic, conversa, dramatització...	
Que expliquen: notícia periodística reportatge...	Que serveixen d'eines de referència: diccionari, banc de dades...	Per a convèncer o actuar: anunci, debat...

Presentar-los, també, amb l'ús de llenguatges audiovisuals

Llenguatges audiovisuals

- Tenen uns codis que cal conèixer.
- Poden aparèixer en suport paper o digital.
- Tenen unes formes diferents que s'han de considerar en el procés d'aprenentatge.

La competència comunicativa lingüística i audiovisual cal que s'apliqui:

- En la cerca, selecció i processament de la informació provinent de tot tipus de mitjans, convencionals o digitals.
- En la comprensió i composició de missatges diferents amb intencions comunicatives o creatives, i en suports diversos.

En síntesi, el desenvolupament de la competència lingüística i audiovisual, suposa:

- El diferent domini de llengües –oral, escrit-,
- en múltiples suports,i
- amb el complement dels llenguatges audiovisuals en varietat de contextos i finalitats,
- com a eina per aprendre a aprendre.

–L'alumnat sigui conscient del procés seguit.
–Sigui capaç d'usar funcionalment la reflexió, revisant i reformulant les seves produccions.

2. Competència artística i cultural

Conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament diferents manifestacions culturals i artístiques.

Saber crear

- amb paraules,
- amb el propi cos,
- amb tota mena de materials, suports i eines tecnològiques (...),
- les representacions i anàlisi de la realitat.
- Per viure i conviure en societat.

És una competència interdisciplinària, que cal desenvolupar en les activitats de totes les àrees.

- **Habilitats de pensament divergent i convergent**
  - Elaborar idees
  - Regular sentiments propis i aliens
  - Trobar fonts, formes i vies d'expressió
  - Planificar, avaluar i ajustar els processos creatius per aconseguir uns resultats.
- **Facilita**
  - Expressar-se i comunicar-se
  - Percebre, representar i comprendre
  - Enriquir-se amb diferents realitats i produccions del món de l'art i de la cultura

- La iniciativa, la imaginació i la creativitat
- Expressar-se mitjançant codis artístics.
- Habilitats de cooperació.
- Apreciar iniciatives i col·laboracions d'altri.
- El coneixement bàsic de
  - Tècniques,
  - Recursos,
  - Convencions dels diferents llenguatges artístics
  - Obres i manifestacions del patrimoni cultural
- Identificar la importància representativa, expressiva i comunicativa que els factors estètics, han tingut i tenen en la vida quotidiana de les persones i de les societats.

- **Una actitud d'estima de la creativitat**
  - L'expressió d'idees, experiències o sentiments, a través de
    - La música,
    - la literatura,
    - les arts visuals i escèniques,
    - les arts tradicionals populars.
- **Valorar**
  - el diàleg intercultural i
  - La defensa de la llibertat d'expressió
    - En un marc de respecte i empatia per les persones.

Les competències metodològiques

3. Tractament de la informació i competència digital

- L'ús de diferents suports:
  - Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com element essencial per
    - » Informar-se
    - » Aprendre i
    - » Comunicar-se.

- El tractament de la informació es desenvolupa:
  - en la cerca,
  - captació,
  - selecció,
  - registre i
  - processament de la informació;
- Amb l'ús de tècniques i estratègies diverses segons la font i els suports que s'utilitzin

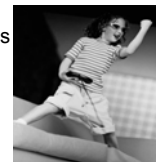

- » oral,
- » imprès,
- » audiovisual,
- » digital.

Tractament de la informació i competència digital

- Requereix el domini:
  - De llenguatges específics bàsics
    - » Textual,
    - » Numèric,
    - » Icònic,
    - » Visual,
    - » Gràfic
    - » Sonor
  - Les seves pautes de decodificació i transferència.
  - L'aplicació en distintes situacions i contextos del coneixement
    - del diferents tipus d'informació, fonts, possibilitats i localització dels llenguatges i suports més freqüents.

Transformar la informació en coneixement significa:

- Comprendre-la i integrar-la
- Comunicar
  - la informació i
  - els coneixements adquirits
- Emprar de manera creativa
  - Recursos expressius que incorporin les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

Competència digital

- L'ús reflexiu i competent de les tecnologies és clau en el desenvolupament de totes les competències.
  - Tenir una actitud crítica i reflexiva davant de la ideologia que transmeten i que condiciona la vida individual i social.

- Les TIC com a eina en l'ús de models de processos:
  - Matemàtics, físics, socials ...
  - Processar i gestionar adequadament informació abundant i complexa
  - Resoldre problemes
  - Treballar en entorns col·laboratius
- Per ser competents, s'han de mobilitzar estratègies
  - Tenir en compte que els textos no són lineals, format multimèdia
  - L'ús de diferents tipus de processos de comprensió i
  - de variades estratègies per al seu ús en diferents contextos comunicatius.

4. Competència matemàtica.

- Habilitat per comprendre, utilitzar i relacionar:
  - els números,
  - les seves operacions bàsiques,
  - els símbols i
  - les formes d'expressió i raonament matemàtic;
  - per produir i interpretar distints tipus d'informació,
  - per ampliar el coneixement sobre aspectes
    - quantitius i
    - espacials de la realitat, i
  - per entendre i resoldre problemes i situacions relacionats
    - amb la vida quotidiana,
    - el coneixement científic i
    - el món laboral i social.

El coneixement i maneig dels elements matemàtics bàsics

símbols   tipus de números   mesures   elements geomètrics

en situacions reals o simulades de la vida quotidiana.

- Elaborar informació a través d'eines matemàtiques per poder-la interpretar.
  - gràfics
  - mapes
- Posar en pràctica processos de raonament que condueixin:
  - A la solució de problemes
  - A la obtenció de la informació

Habilitat →

Analitzar, interpretar i expressar amb claredat i precisió

informacions, dades i argumentacions

- Seguir processos de pensament
  - la inducció
  - la deducció
- Aplicar algorismes de càlcul o elements de lògica
  - Identificar la validesa dels raonaments
  - Valorar el grau de certesa als resultats dels raonaments vàlids.

Disposició favorable i de progressiva seguretat i confiança:

- la informació
- les situacions que contenen elements i suports matemàtics i
- la seva utilització.

Basada:

en el respecte i el gust per la certesa i en la recerca per mitjà del raonament.

5. Competència d'aprendre a aprendre.

- L'adquisició de la consciència de:
  - les pròpies capacitats
    - » intel·lectuals
    - » emocionals i
    - » físiques
  - del procés i les estratègies per a desenvolupar-les.
  - del que pot fer amb ajuda d'altres persones o recursos.
- Disposar d'un sentiment de competència personal
  - que afavoreix el desenvolupament de:
    - » les actituds,
    - » la motivació,
    - » la confiança en un mateix i
    - » el gust per aprendre

- Cal ser conscient
  - del que se sap i del que cal aprendre,
  - de com s'aprèn i
  - de com es gestionen i controlen els processos d'aprenentatge.
- Ser conscient de les carències
  - tenir motivació i voluntat per superar-les
- Augmentar progressivament la seguretat per afrontar nous reptes d'aprenentatge.

• Tenir consciència i regulació conscient de les capacitats que entren en joc en l'aprenentatge

- » l'atenció,
  - » la concentració,
  - » la memòria,
  - » la comprensió
  - » l'expressió lingüística, ...
- Fomentar el pensament creatiu,
    - la curiositat de plantejar-se preguntes,
    - identificar i plantejar la diversitat de respostes possibles
    - Utilitzar diverses estratègies que permetin afrontar
      - La presa de decisions -racionalment i crítica-
      - amb la informació disponible

- Ser capaç:
  - d'autoavaluar-se i
  - autoregular-se,
  - responsabilitat i compromís personal,
  - saber administrar l'esforç,
  - acceptar les errades i
  - aprendre de i amb les altres persones.

Les competències personals.

6. Competència d'autonomia i iniciativa personal.

- L'adquisició de la consciència i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades, com
  - » La responsabilitat,
  - » la perseverança,
  - » el coneixement de si mateix i l'autoestima,
  - » la creativitat,
  - » l'autocrítica,
  - » el control emocional,
  - » la capacitat d'eleger,
  - » de calcular riscos i afrontar els problemes
  - » la capacitat de demorar la necessitat immediata
  - » d'aprendre de les errades i d'assumir riscos

- Planificar i portar a terme projectes individuals o col·lectius.
- Coneixer les fases de desenvolupament d'un projecte:
  - planificar,
  - prendre decisions,
  - actuar,
  - avaluar el que s'ha fet i
  - autoavaluar-se,
  - extreure'n conclusions i
  - valorar les possibilitats de millora.
- Comporta una actitud positiva cap els canvis amb la necessària **flexibilitat** per adaptar-s'hi críticament i constructiva.

- Disposar d'habilitats socials per a
    - relacionar-se,
    - cooperar i
    - treballar en equip.
- ↓
- » Posar-se en el lloc de l'altre,
  - » valorar les idees d'altri,
  - » dialogar i negociar,
  - » l'assertivitat per fer saber adequadament a les altres persones les pròpies decisions, i
  - » treballar de forma cooperativa i flexible.

- Habilitats i actituds relacionades amb el lideratge de projectes:

- la confiança en un mateix,
- l'empatia,
- l'esperit de superació,
- les habilitats per al diàleg i la cooperació,
- l'organització de temps i tasques,
- la capacitat d'afirmar i defensar drets o
- l'assumpció de riscos.

- L'autonomia i la iniciativa personal impliquen ser capaç:

- d'imaginar,
  - emprendre,
  - desenvolupar i
  - avaluar accions o projectes -individuals o col·lectius- amb
- » creativitat,
  - » confiança,
  - » responsabilitat i
  - » sentit crític.

Competències específiques centrades en conviure i habitar el món.

- 7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

- Interpretar i apropiat-se dels coneixements sobre els fets i els processos
- Predir conseqüències
- Dirigir reflexivament les accions per a la millora i preservació de les condicions de vida.

- Interpretar la realitat
- Aplicar conceptes i principis propis dels diferents camps del saber que donin sentit al fenòmens quotidians
- L'adequada percepció de l'espai físic
- Interactuar en l'entorn més proper

Habilitats

- Per desenvolupar-se amb autonomia i iniciativa personal en diferents àmbits –salut, consum, ciència, processos tecnològics, ...-
- Per interpretar el món, l'anàlisi dels fenòmens des dels diferents camps del saber.
- Ser conscient de:
  - la influència que té la presència de les persones en l'espai, en les modificacions i els paisatges resultants,
  - que el desenvolupament procuri
    - la conservació dels recursos,
    - la diversitat natural,
    - la solidaritat global i intergeneracional.

A partir del coneixement del cos humà de la naturalesa i de la interacció de les persones amb la naturalesa

- Argumentar racionalment les conseqüències dels diferents modes de vida,
- adoptar una disposició a una vida física i mental saludable en un entorn natural i social.

Aplicació de conceptes científics i tècnics, teories científiques bàsiques:

- Identificar i plantejar problemes rellevants
- Realitzar observacions directes i indirectes
- Plantejar i contrastar solucions o hipòtesis
- Identificar el coneixement disponible
- Comunicar conclusions
  - Demostrar esperit crític
    - en l'observació de la realitat i
    - en l'anàlisi dels missatges informatius i publicitaris.
  - Interpretar la informació que es rep i per predir i
  - prendre decisions amb iniciativa i autonomia
  - La diferenciació i valoració del coneixement científic
  - La utilització de valors i criteris ètics associats a la ciència i al desenvolupament tecnològic

- L'ús responsable dels recursos naturals
- La cura del medi ambient
- El consum racional i responsable
- La protecció i promoció de la salut individual i col·lectiva

LA QUALITAT DE VIDA
DE LES PERSONES I
DE LES SOCIETATS.

8. Competència social i ciutadana.

Els processos d'ensenyament i aprenentatge entorn de:

- Aprendre a ser i actuar de manera autònoma
- Aprendre a pensar i a comunicar
- Aprendre a descobrir i a tenir iniciativa
- Aprendre a conviure i habitar el món

presentació

aquesta exposició pretén explicar de quina manera les Competències bàsiques del nou Currículum de Primària fan incidència en l'Educació en Comunicació.

- Enllaç a [audiovisuals](#) del Departament d'Educació, on podem veure la tasca realitzada al llarg dels anys.
- [El so](#), experiència de com els alumnes manipulen l'enregistrament amb l'Audacity.
- Un [reportatge](#), que fan alumnes de l'aula d'acollida sobre el dijous gras a l'aula de primer.